

РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ДІТЬМИ – СИРОТАМИ ТА ДІТЬМИ, ПОЗБАВЛЕНИМИ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

За даними Департаменту з питань захисту прав дітей та усиновлення Міністерства соціальної політики на 1 січня 2016 в Україні (без урахування окупованих територій сходу та Криму, де теж залишилися діти-сироти, і вони мають входити у статистику) 73 182 дітей-сиріт, та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них: понад 52 906 тисячі дітей перебувають під опікою найближчих родичів, 25 тисяч дітей - із родин, які опинилися у складних життєвих обставинах і не можуть виховувати дітей, 18 тисяч дітей можуть бути усиновлені, в інтернатних закладах лишаються близько 6 600 дітей.

Найвідповідальнішою роллю соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є «захисник прав та інтересів дітей». Вона передбачає використання всього арсеналу правових норм для захисту прав та інтересів дітей, в тому числі реалізацію юридичної відповідальності щодо осіб, які вдаються до прямих чи опосередкованих протиправних дій щодо дитини.

Отже, забезпечуючи право кожної дитини жити у сімейному оточенні, соціальний педагог у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, залежно від життєвої історії конкретної дитини:

- ◆ встановлює її статус (за необхідністю);
- ◆ сприяє якнайшвидшому усиновленню, працює з потенційними усиновителями;
- ◆ лобіює питання передачі дитини до прийомної сім'ї чи будинку сімейного типу;
- ◆ оформляє документи для встановлення опіки (піклування) над дитиною;
- ◆ контролює питання призначення, оформлення та здійснення соціальних виплат дітям;

◆ за необхідності надає консультації після передачі дитини до прийомної сім'ї чи будинку сімейного типу іншим соціальним працівникам, що здійснюють соціальний супровід цих сімей.

Не менш важливим завданням є діяльність педагога стосовно призначення і оформлення соціальних виплат дітям. Така робота здійснюється у випадку смерті батьків (одного з них) і передбачає розшук трудових книжок батьків, співпрацю з органами праці та соціального захисту населення.

Значний обсяг робіт соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із захисту житлових та майнових прав дітей. Основними діями соціального педагога щодо зазначеного, можуть стати:

◆ попередження випадків відчуження житла і майна, що є власністю дітей, з порушенням їхніх прав, через збір та передачу в органи опіки та піклування відповідної інформації;

◆ збір та підготовка необхідних документів для установлення опіки над майном і житлом дитини в передбачених законом випадках;

◆ розроблення і здійснення самостійно або у співпраці з іншими державними органами виконавчої влади заходів щодо забезпечення законних інтересів дітей, контроль за виконанням цих заходів;

◆ сприяння притягненню у встановленому законом порядку до відповідальності осіб, які допустили порушення житлових та майнових прав дітей;

◆ представництво інтересів дітей в суді у випадках, визначених законом;

◆ надання іншим державним органам, установам та організаціям незалежно від форм власності, громадським організаціям та громадянам практичної та методичної допомоги, консультацій з питань захисту житлових і майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Соціальний педагог повинен тримати під контролем наявність

необхідних документів для отримання випускником закладу для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (школи-інтернату), житла відповідно до чинного законодавства. У разі їх відсутності він повинен вжити всіх заходів для оформлення чи до оформлення перерахованого нижче:

- ◆ розпорядження голови адміністрації району про направлення неповнолітнього у заклад для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- ◆ довідки про реєстрацію дитини за місцем проживання до її влаштування у заклад;

- ◆ акта первинного обстеження житлово-побутових умов житла на момент влаштування дитини;

- ◆ довідки про закріплення житлової площі за неповнолітнім (якщо така є чи закріплення відображено у розпорядженні голови адміністрації району, а якщо житло не було своєчасно закріплено, то поновити документи про реєстрацію матері і батька за місцем проживання на момент народження дитини);

- ◆ довідки, яка підтверджує перебування дитини у закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, строки перебування.

Метою ролі соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, «учителя соціальних змін» є навчання дітей мистецтву ефективної взаємодії з соціальним оточенням. Діяльність у цьому напрямі досить різноманітна, та, перш за все, вона пов'язана з формуванням умінь адаптації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одним із найважливіших етапів якої є адаптація до самостійного життя.

Таким чином, основними напрямками діяльності соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є: визначення статусу дитини, передача її до прийомної сім'ї чи будинку сімейного типу, реабілітація, адаптація та інтеграція в соціум, представлення інтересів дитини в правозахисних та адміністративних органах.